

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Politieke vijfhoek
d.d. 19 mei 2020

Directoraat Generaal
Langdurige Zorg
Directie Jeugd
Team 1

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T (0)20 410 2400 (2e)
F (0)20 410 2400 (2e)

www.njksoverheid.nl

Inlichtingen bij

(10)(2e)
(Senior) Beleidsmedewerker

M (0)20 410 2400 (2e) (10)(2e)
(10)(2e) @minvws.nl

Datum
13 mei 2020

Bijlage(n)
2

Aantal pagina's
5

memo

Wmo 2015 en Jeugdwet - Continuïteit van financiering,
meerkosten en uitgestelde noodzakelijke zorg

Aanleiding

In de politieke vijfhoek van 12 mei 2020 is een steunpakket voor de medeoverheden besproken. Ten aanzien van de continuïteit van financiering van de zorg en ondersteuning in het sociaal domein (Jeugdwet en Wmo 2015) stond nog een PM opgenomen. Dit memo betreft de invulling van deze PM.

Beslispunten

De op 25 maart 2020 met gemeenten gemaakte financiële afspraken over jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning zijn ondertussen grotendeels uitgewerkt. Deze zijn gericht op continuïteit van financiering omwille van het in stand houden van capaciteit voor zorg en ondersteuning tijdens en na de crisis, volledige compensatie voor gemaakte meerkosten en te maken afspraken over de compensatie van de kosten van het uitstel van noodzakelijke zorg en ondersteuning.

Beslispunten:

Gaat u akkoord met

- het **verlengen van de afspraak** over continuïteit van financiering van 1 juni 2020 naar 1 juli 2020. Hiermee wordt de eindtermijn gelijkgetrokken met de al geldende afspraak in de Zorgverzekeringswet en het voornemen om deze periode in de Wet Langdurige Zorg ook te verlengen, waarbij geldt dat zorg en ondersteuning in de komende maand weer zo veel mogelijk plaatsvindt.
- het verstrekken van een **voorschot van € (10)(2b)** (nog geen **10)(2b)** van de relevante grondslag) voor (i) de (gemaakte) meerkosten in de periode maart-juni, hoofdzakelijk bij maatschappelijke opvang, beschermd wonen en vrouwenopvang; (ii) een behoudende inschatting van de kosten van uitgestelde zorg en ondersteuning, vooral in het jeugddomein.
- het verlenen van het financiële voorschot is in lijn met de voorgestelde uitwerking zonder inhoudelijke een "voorschot te nemen" op de finale afspraken. In de komende periode werken Rijk en VNG samen om van inschatting tot inzicht en afspraken te komen.
- de compensatie van gemeenten via ophoging van de **bestaande uitkeringen** van het Gemeentefonds.

Element	Continuïteitsbijdrage				Meerkosten				Inhaal noodzakelijke zorg			
Jaar	2020				2020				2020			
Periode	15 mrt - 31 mei	1 jun - 30 jun**			15 mrt - 31 mei	1 jun - 30 jun	1 jul - 31 dec		15 mrt - 31 mei	1 jun - 30 jun	1 jul - 31 dec	
Zorgsoort												
Jeugdwet												
Jeugdzorg*	X	X							(10)(2b)			
J-LVB												
GGZ	X	X										
Vmo												
AU Vmo oud (hulpmiddelen, versor e.d.)	X	X							(10)(2b)			
AU Vmo HV (huishoudelijke hulp)	X	X										
AU Vmo BGL (begeleiding en ondersteuning)	X	X										
IU Beschermd Wonen	X	X			Zie MO	Zie MO						
OI Maatschappelijke opvang	X	X			(10)(2b)							
OI Vrouwenopvang	X	X										
Totaal	X	X			(10)(2b)				(10)(2b)			
Eindtotaal	(10)(2b)											

*Jeugdzorg is het totaal van jeugd- en opvoedhulp, gestoort en jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering.

**Verwachting is dat na 1 juli slechts voor heel specifieke onderdelen binnen de Jeugdwet en Vmo 2015 noodzaak voor een continuïteitsbijdrage is.

legenda	Op kosten van gemeenten (geen compensatie, geen voorschot)
	Compensatie toegezegd, maar (nog) geen voorschot
	Voorschot op compensatie
	Te maken afspraken over compensatie

Directoraat Generaal
Langdurige Zorg
Directie Jeugd
Team 1

Datum
13 mei 2020

TOELICHTING

In navolgende wordt ingegaan op de gemaakte afspraken, uitwerking en toelichting op voorschotbepaling.

Al gemaakte afspraken

Op 25 maart 2020 zijn tussen het Rijk en gemeenten afspraken gemaakt over het bieden van financiële zekerheid en ruimte aan zorgorganisaties en professionals om in tijde van de coronamaatregelen continuïteit van zorg te kunnen bieden. Deze afspraken zijn grotendeels vergelijkbaar met de afspraken die ook met de andere zorgfinanciers (zorgverzekeraars en zorgkantoren) zijn gemaakt.

De komende periode zullen Rijk en VNG samen optrekken om van inschatting naar inzicht en definitieve afspraak te komen. Het genoemde voorschot is gebaseerd op de eerste inzichten in de meerkosten in de periode maart-juni en de inschatting van de kosten van de inhaal van uitgestelde zorg die bovenop de reguliere zorg zal worden verleend in de komende periode. Het uitgangspunt is dat de effecten van de coronacrisis voor zorgaanbieders worden geneutraliseerd, waarbij ook gekeken wordt naar kostenbesparingen en extra eigen inspanningen. Hiermee wordt continuïteit van zorg en het zorgstelsel gegarandeerd, en tegelijkertijd gebruik van de rijksregelingen (NOW, TOZO) door zorgaanbieders geminimaliseerd. De rekening wordt verdeeld tussen Rijk en gemeenten.

Drie afspraken hebben financiële complicaties

Afspraak 1: Het dringende beroep van het Rijk en VNG aan gemeenten om omzetzekerheid te bieden aan zorgaanbieders. Deze afspraak over omzetzekerheid is nader uitgewerkt.

Mede met het doel om vanuit de zorg geen gebruik te hoeven maken van de rijksregelingen, is gemeenten geadviseerd om 100% omzetzekerheid te bieden aan aanbieders. Op enig moment vindt verrekening plaats tussen de 100%

omzetgarantie en van eventuele minderkosten bij zorgaanbieders. Deze afspraak heeft vooral impact op de gemeentelijke financiën en geen impact op de rijksfinanciën. De gemeentelijke uitgaven blijven hiermee op gelijk niveau, terwijl zij hier minder zorg voor geleverd krijgen. Gevolg hiervan is dat zij geen financiële ruimte hebben om meerkosten in de zorg en hogere kosten vanwege de inhaal van noodzakelijke zorg later in het jaar te financieren.

Directoraat Generaal
Langdurige Zorg
Directie Jeugd
Team 1

Datum
13 mei 2020

Afspraak 2: De verlening van zorg en ondersteuning leidt soms tot meerkosten als gevolg van de coronacrisis, in het bijzonder door het volgen van de richtlijnen van het RIVM. De meerkosten die direct voortkomen uit het volgen van deze maatregelen zullen vergoed worden. Het is van belang deze meerkosten op een eenvoudige manier in beeld te brengen. Het Rijk zal gemeenten compenseren voor de meerkosten die zij aan hun aanbieders betalen t.b.v. de extra maatregelen vanwege corona.

Afspraak 3: Voor de zomer gaan Rijk en gemeenten in gesprek over de compensatiemogelijkheden van de effecten die optreden na afloop van de coronacrisis. Dan gaat het om de per saldo extra uitgaven over het geheel van 2020 voor zover die gerelateerd kunnen worden aan een evident uitstel van noodzakelijke zorg. Hierbij wordt ook rekening gehouden met wat onder de gebruikelijke omzet kan worden gerealiseerd.

Afspraak 2 en 3 hebben implicaties voor de rijksfinanciën, omdat hierbij gesproken wordt over compensatie van gemeenten vanuit het Rijk.

Uitwerking compensatie gemeenten

Constaterende dat...

- Er een afspraak en uitwerking over continuïteit van financiering is gemaakt voor de periode 1 maart tot 1 juni 2020;
- Er een afspraak over volledige vergoeding van de meerkosten is gemaakt a.g.v. de coronamaatregelen en RIVM-richtlijnen;
- Er een afspraak is gemaakt m.b.t. de effecten na corona, en;
- Met de kennis van nu bekend is dat 'na corona' een langdurig proces van stapsgewijze versoepeling van maatregelen zal betreffen. En daardoor effecten 'ten tijde van corona' en effecten 'na corona' niet eenvoudig los van elkaar gezien kunnen worden...

...is op onderstaande wijze uitwerking gegeven aan de gemaakte afspraken van 25 maart 2020 tussen gemeenten en het Rijk.

Methodiek vaststellen hogere kosten gemeenten a.g.v. corona (in stappen)

Stap 1: Om zo zuiver mogelijk in kaart te brengen wat de hogere kosten van gemeenten zijn in de uitvoering van de Jeugdwet en Wmo 2015 als gevolg van corona, waarbij zowel hogere kosten als lagere kosten worden meegenomen, worden de gerealiseerde uitgaven 2020 met de gemeentebegrotingen 2020 vergeleken. Wanneer er sprake is van evidente afwijking van de ramingen die na appreciatie gelinkt kunnen worden aan corona, dan worden deze aangemerkt als coronagerelateerde kosten. Met deze methodiek worden de diverse regelingen in samenhang gezien, wordt dubbele bekostiging voorkomen en wordt invulling gegeven aan het adagium dat zorgaanbieders en gemeenten niet rijker van de coronacrisis hoeven te worden.

Stap 2: De coronagerelateerde uitgaven worden o.b.v. aanvullend onderzoek onderverdeeld in twee categorieën. Categorie 1 zijn de 'directe meerkosten a.g.v. de coronamaatregelen'. Categorie 2 zijn 'overige kosten a.g.v. corona'.

Directoraat Generaal
Langdurige Zorg
Directie Jeugd
Team 1

Stap 3: Ten aanzien van de meerkosten is de staande afspraak dat deze 100% gecompenseerd worden. Na besluitvorming zal een richtinggevende notitie onder gemeenten (en zorgaanbieders) worden verspreid (bijlage 1).

Datum
13 mei 2020

Stap 4: Bepaling van de kosten van uitstel van evident noodzakelijke zorg. In de komende periode werken Rijk en VNG samen om van inschatting tot inzicht en afspraken te komen op dit en de andere onderdelen, met oog voor doelmatigheid en mogelijke kostenbesparingen. Niet alle inhaalzorg zal per definitie aangemerkt kunnen worden als evident noodzakelijke inhaalzorg en gemeenten worden gestimuleerd om de inhaalzorg waar mogelijk zoveel mogelijk te beperken.

Wijze van compensatie

Gemeenten worden gecompenseerd door ophoging van de bestaande uitkeringen in het Gemeentefonds. Dat betreft de AU (voor Jeugd en Wmo regulier), de IU voor beschermd wonen en DU's maatschappelijke opvang en vrouwenopvang. De middelen die worden toegevoegd aan deze uitkeringen worden tussen gemeenten verdeeld volgens de bestaande verdeelsleutels.

Dit betekent dat er via deze methode geen rekening wordt gehouden met regionale verschillen t.a.v. coronagerelateerde uitgaven. Mocht later dit jaar blijken dat deze regionale verschillen substantieel zijn, dan kan op een later moment worden bepaald of een vangnet nodig is voor gemeenten die aantoonbaar en noodzakelijk hogere uitgaven hebben dan andere gemeenten.

Ophoging van de bestaande uitkeringen is vanuit doelmatigheidsoogpunt aan te bevelen. Aangezien individuele gemeenten een vooraf bepaald aandeel van de compensatie ontvangen, is er een prikkel voor gemeenten om zorgvuldig en doelmatig om te gaan met coronagerelateerde uitgaven. Een declaratiesysteem waarin kosten 1-op-1 worden vergoed ontbeert deze prikkel. Extra voordeel is dat de administratieve lasten minimaal zijn.

Voorschot/eerste tranche

- De definitieve ophoging van de uitkeringen vindt plaats op basis van de gerealiseerde uitgaven die bekend zijn in het voorjaar van 2021. Tegelijkertijd maken gemeenten in 2020 al hogere kosten. Voorstel is daarom om een voorschot te verstrekken o.b.v. (i) de (gemaakte) meerkosten in de periode maart-juni, hoofdzakelijk bij maatschappelijke opvang, beschermd wonen en vrouwenopvang; (ii) een behoudende inschatting van de kosten van uitgestelde zorg en ondersteuning, vooral in het jeugddomein.
- Hoogte van dit voorschot is becijferd op € (10)(2b) (zie bijlage 2).

Verlenging continuïteit van financiering tot 1 juli

De afspraak van 25 maart 2020 ten aanzien van continuïteit van financiering wordt verlengd tot 1 juli (dit was eerder 1 juni), en wordt op gelijke wijze voortgezet zoals uitgewerkt. Hiermee wordt de periode waarin continuïteit van financiering geldt gelijk getrokken met de periode dat dit in de Zorgverzekeringswet geldt. Ook in de Wet Langdurige Zorg is het voornemen de

periode te verlengen naar 1 juli 2020.

De verlenging is nodig om aanbieders de kans te geven hun zorg weer volledig op te starten. Met de versoepelingen in mei en vooral juni moet dit grotendeels mogelijk zijn. Na 1 juli 2020 ligt het in de lijn der verwachtingen dat slechts voor heel specifieke onderdelen binnen de Wmo 2015 en Jeugdwet nog continuïteit van financiering op enigerlei wijze noodzakelijk is. In andere delen hoeft dit niet meer plaats te vinden.

Directoraat Generaal
Langdurige Zorg
Directie Jeugd
Team 1

Datum
13 mei 2020

(10)(2e)

(Senior) Beleidsmedewerker